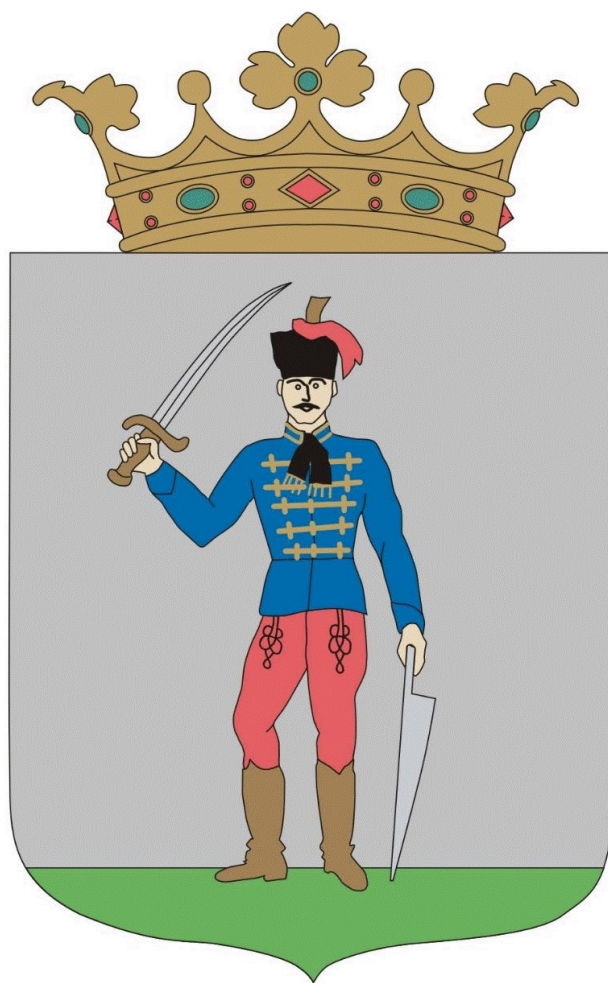

MAGYARKANIZSA

Magyarok száma: 21576 fő (2011)

Területe 20.614 hektár; népessége 17.018 lélek.

1. Földrajzi fekvése. Bács-Bodrog vármegyében fekszik, a Tisza-folyó mellett, nagyjából sík s termékeny talajon, 80 m. magasságban.

2. Története. Magyarkanizsa vidéke ősidők óta megtelepedett hely. A Kanizsa szó szláv eredetű, s kenézből származik. A város előbbi neve Ókanizsa volt. Az itt talált földvár is bizonyítja, milyen ősrégi telep; ezt Marsigli felásatta és benne számos őskori tárgyat talált. Béla király névtelen jegyzője említi, hogy honfoglaló őseink elvégezvén az alsó Duna-Tisza közének meghódítását, három vezér a Temes vidéken uralkodó Glád ellen indult és Kanizsánál (melyet ő Kenesná-nak írt) keltek át a Tiszán. A 11. század első felében már határozottan ezzel a hellyel találkozunk és pedig Kanizsa néven. 1353-ban ugyanis Károly király Felső-Adorjánt Magyar Pál gimesi várparancsnoknak adományozta s ennek közvetlen szomszédai Kanizsa, Martonos voltak. A mai M.-nak őseül lehet tekinteni a hajdani Adorján községet is, amely már a török hódoltság elején ugyanabban az időben pusztult el, mikor a régi Kanizsa s határa egybeolvadt a kanizsaival és ez egységes területen alakult meg a török kor végén az az új község, amely M. újabkori elődje lett. A 16.század végén s a 17. század elején a gróf Schönborn-család uradalma volt ez az egész nagy vidék. A Rákóczi szabadságharc leveretése után azonban a kormány a Schönborn-család itteni uradalmáért cserébe adta nekik a munkácsi Rákóczi-féle koronai uradalmat, itt pedig a Tiszai koronai kerületet alakította meg 10 községgel, melyek közé M.-t is felvették; M.-n már régebben szerbek telepedtek meg, akik a törökök zsarolása elől vándoroltak föl ide a dúsabb legelőjű és békésebb vidékre. Az örvidék feleslegessé váltakor a kerületet s így a várost is az 1741-iki XVIII. t.-c. alapján polgárosították. 1751-ben Kanizsa mezővárossá lett s vásárendélyt kapott. A Tisza határőrvidék megszűntével az itteni szerb katonaság nagyrészt a Bánságba költözött át. Ezért 1753-ban a kamara Rédl József adminisztrátor által magyar lakosságot hivatott be, Rédl lakosokat telepít; a telepítés még 1771-ben is folytatódott; önálló római katolikus lelkészi állomás 1750 óta van s 1755 óta anyakönyvei is rendszeresek. A szabadságharc alatt a községet a szerbek felégették s ekkor 1313 háza közül 1171 leégett; maga a városháza is leégett a templomokkal együtt; de a város hamar kiheverte a csapást és már az abszolutizmus alatt gyors fejlődésnek indult M. 1909 január 1-én lett rendezett tanácsú várossá, mikor is fejlődése igazi útjára lépett. Van 15 igen bővizű ártézi kútja, melyek közül egynek a vize, azzal a vízzel együtt a csőben feltörő gáz kékes-rózsaszínű lánggal ég, szem-és gyomorbetegségeknél, csúsz és köszvényes bántalmaknál, nyílt sebekenél való gyógyhatásáról a nép

valóságos csodákat regél, mit a vegyvizsgálat is megerősít. Van a városnak kitűnő faiskolával ellátott gyönyörű népkertje, virágkertészete. A város határában öt vasúti állomás s egy gőzhajó állomás van. Nagyforgalmú pósta-és távirdaállomása van. 2 heti és 2 országos vásárt tartanak. A városhoz tartozik még Adorján és Oromhegyes külsőség, hol külön templomokat és iskolákat tart fenn a város, a nagyszámú tanyák között 6 elemi iskola van.

3. Hatóságok és hivatalok. A városi hatóságon kívül más hatóság vagy hivatal a városban nincsen.

4. Tervek a jövőre. Új városház építése, vágóhíd, vízvezeték, villamos világítás létesítése.